

Васпитање и нега деце од 8 до 18 месеци

Нега

- Задовољење потребе дете за спавањем
- Нега носних шупљина значајна је за нормално дисање и несметано узимање оброка
- Нега ноктију огледа се у редовном подрезивању
- Нега коже, лица и руку
- Правилна исхрана
- Боравак на ваздуху
- Адекватно одевање
- Нега млечних зубића

Купање

Дете треба купати свакодневно, изјутра или увече пре задњег оброка, односно пре спавања!

Купање је оновна хигијенска мера за очување и јачање дечјег здравља. Повољно утиче на циркулацију крви и дисање, рад нервних ћелија, као и на здравље у целини.

Запирање

- Потребно је све док дете користи пелене.
- Перу се само поједини делови тела
- Треба да се понављају по потреби, више пута у току дана, када се пелене мењају
- Треба да стварају пријатност детету што се постиже емоционалном везом и нежним додиром неговатеља
- Служи за превенцију оједа код детета

Нега лица

- Лице детета се пере после обедовања и пре спавања, и још према потреби
- При прању лица изузетно ретко треба користити неутрални сапун
- Вода треба да буде млака
- Лице се суши меканим убрусом

Нега руку

Руке се детету перу кад год су прљаве, топлом водом и сапуном, а нарочито пре обедовања и спавања!!!!

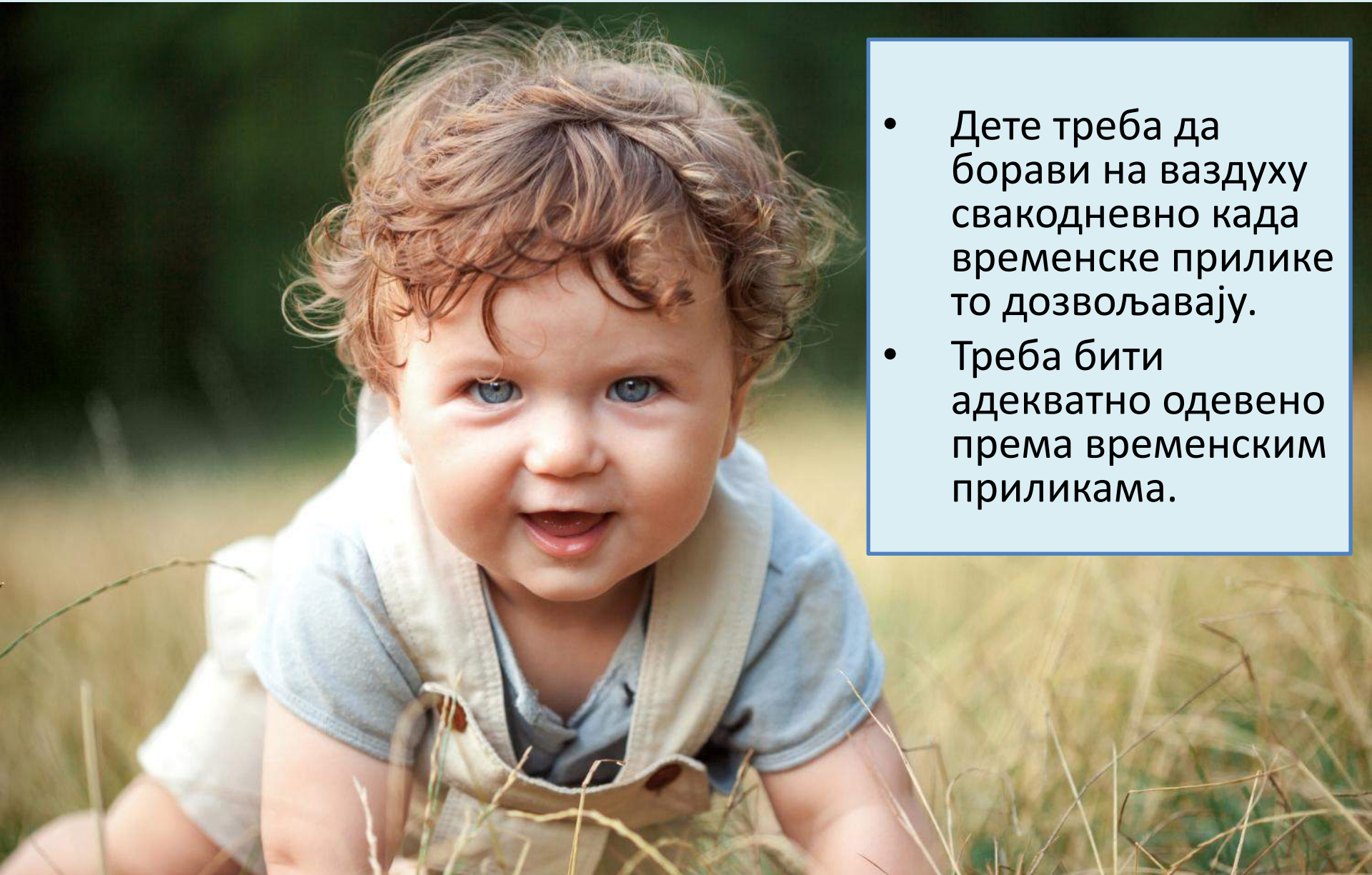

Нега носа

- Ако се не запажају промене при храњењу и дисању, ноздрве не треба дирати
- Ако је нос запушен или из њега цури, лаганим покретима фитиља од вате или аспиратором за децу сакупља се, односно извлачи секрет
- Проветравање просторије и свакодневни боравак на ваздуху јесу значајне превентивне мере од обољења носа

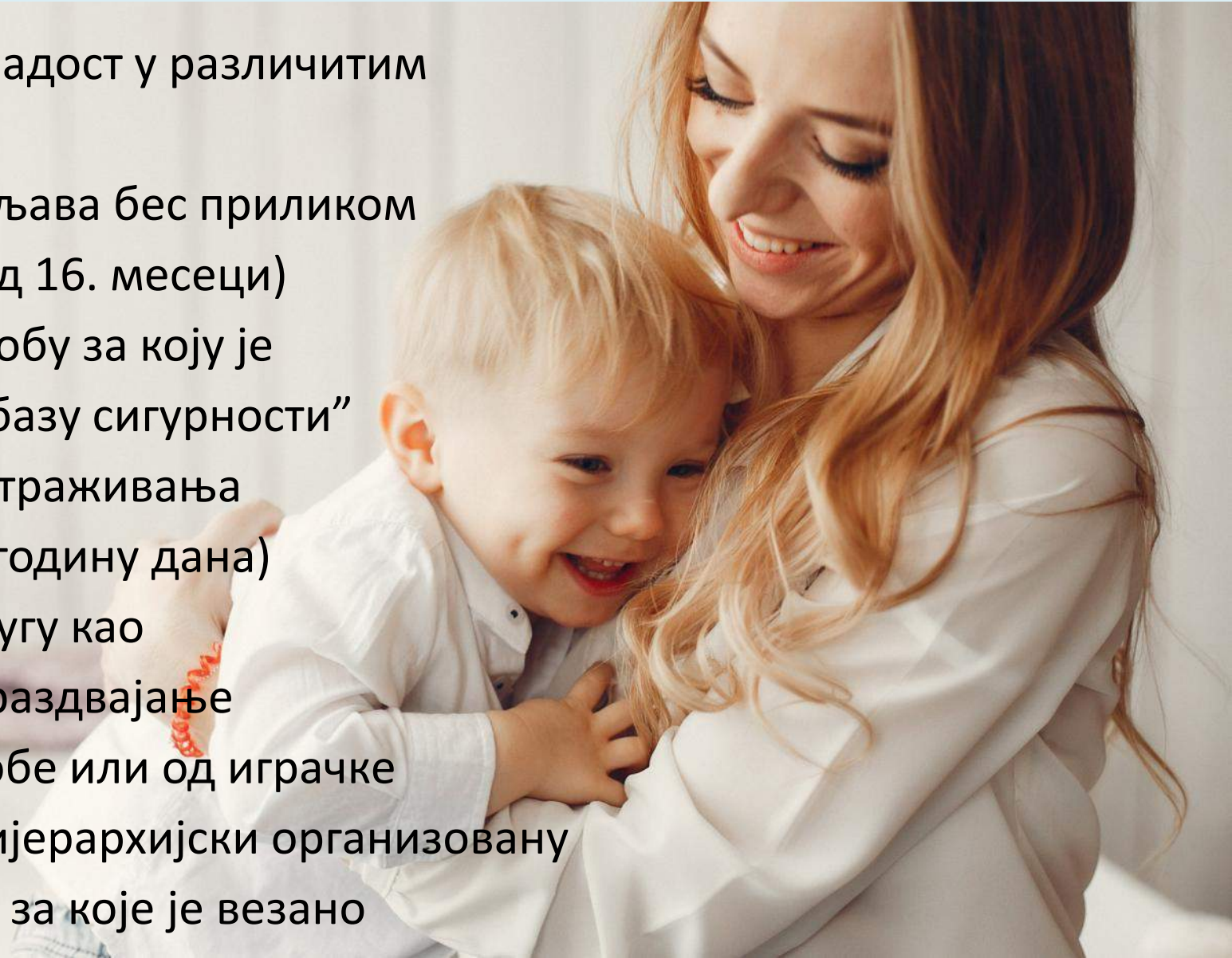
Боравак на ваздуху

- Дете треба да борави на ваздуху свакодневно када временске прилике то дозвољавају.
- Треба бити адекватно одевено према временским приликама.

Емоционални развој

- Испољава радост у различитим ситуацијама
- Бурно испољава бес приликом осујећења (од 16. месеци)
- Користи особу за коју је везано као „базу сигурности” приликом истраживања средине (од годину дана)
- Испољава тугу као реакцију на раздвајање од важне особе или од играчке
- Формира хијерархијски организовану мрежу особа за које је везано

Социјални развој

- Показује интересовање за другу децу и друге особе, поред оних за које је везано, и успоставља контакт
- Препознаје осећања других. На негативна осећања реагује узнемирењем, плачем и тражи утеху од одраслих (од 12. месеца)
- Прави разлику између одраслих и деце (од 15. месеца)
- Позива одрасле особе по имену и скреће им пажњу на себе
- Реагује на забрану одраслих прекидом започете активности али зна и да одбије налог (пред крај овог периода)
- Тражи одобравања, потврду и пажњу од родитеља
- Самоиницијативно показује и даје одраслима предмете и узима учешће у ономе што интересује родитеље
- Извршава једноставније налоге одраслих и упућује им једноставне захтеве
- Поздравља се приликом одлазака

Развој идентитета

- Почиње да реагује на своје име
- Препознаје себе на фотографијама и видео снимцима
- Препознаје своје ствари и не препушта их другима.
- Све ређе подлеже “емоционалној зарази”.
- Препознаје свој лик у огледалу и разликује га од себе (од отприлике 18. месеца)
- Поседује играчку или предмет који га умирује у одсуству родитеља

Улоге одраслог у социо-емоционалном односу

- Треба да благовремено и адекватно реагује на сигнале које дете упућује,
- Треба да задовољи дететове потребе за љубављу, телесним додиром, причом
- Ситуације у току неге треба да користи за остваривање интеракције и комуникације са дететом
- Детету треба да се обраћа на разне начине, тако да се отвара за комуникацију
- Треба избегавати ситуације одвајања
- Треба пажљиво поступати у односу на све што је за дете непознато (да то не буде нагло, наметљиво и бучно)
- Дете се мора ограничавати у појединим ситуацијама без интензивног изражавања незадовољства, са објашњењем!

Сензорни и моторички развој

- Самостално и стабилно седи
- Подиже се у седећи положај
- Самостално стоји
- Подиже се у стојећи став
- Пузи
- Хода, савлађујући недовољну равнотежу
- Способно је да чучне и самостално устане из чучња
- Трчи, савлађујући недовољну равнотежу
- Хвата ситне предмете кажипрстом и палцем
- Може да држи у обе руке по предмет и да удара један о други
- Вољно и циљано даје тј. пружа предмете
- Разликује круг
- Прати звуке својствене одређеним појавама и догађајима

Развој навика и самосталности

- Користи сапун за прање руку и трља их једну о другу
- Придржава шољу и пије из ње
- Неколико залогаја једе сам кашиком
- Учествоје у облачењу и свлачењу одеће, показујући сарадњу
- Покушава да склони или скине додатну одећу, ако му је вруће, или да је обуче, ако му је хладно. У томе му је још увек потребна помоћ одраслог (крајем овог периода)
- Крајем овог периода, дете је свесно разлике између хладног и топлог, па када је упозорено да је у шољи топло млеко или чај, узевће је обазриво.

Улога одраслог у сензорним и моторичким активностима деце

- Подстицање покрета пузења, превртања, стајања и ходања
- Обезбеђивањем простора и слободе за извођење разноврсних покрета
- Обезбеђивањем и показивањем разних предмета и играчака
- Подстицањем детета на игру и учествовањем у игри (рад у башти, скривалице, игре лоптама и коцкицама,...)
- Скретањем дететове пажње на
- разноврсне доживљаје
- Подстицањем детета на истраживање околине

Улоге одраслог у музичко-ритмичким активностима

- Богаћење средине различитим предметима који производе различите звуке (звучне играчке, звечке, звонца, хартија,...)
- Пуштање различитих, добро одабраних музичких садржаја деци
- Певање детету и подстицање детета на певање

Способност мишљења

- Истражује један предмет комбинујући различите радње
- Почеци практичне интелигенције: открива једноставне везе између средства и циља (11-12 месеци)
- Схвата да предмети постоје и онда када их не виде (9-12 месеци)
- Барата предметима и разликује их на основу неког упадљивог својства (величина, облик...)
- Почиње да користи гестове и речи којима означава предмете
- Показује предмете који одрасли именује.
- Правилно користи неке речи.
- Појава симболичке игре крајем овог периода

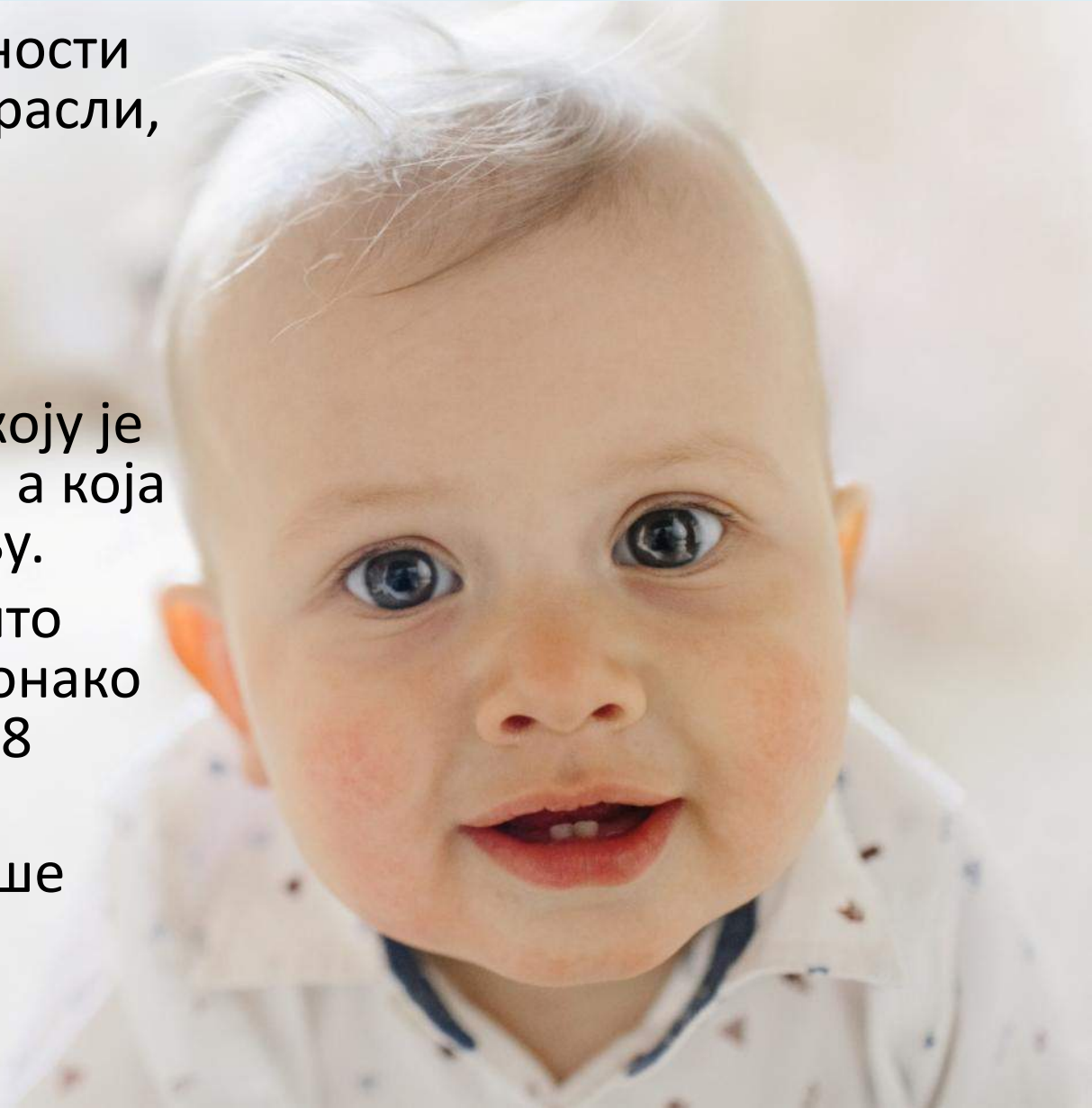
Пажња

- Пажњу пребацује са једне активности на другу.
- У исто време пажњу усмерава и на одраслог и на неки предмет (12 месеци).
- У стању је да се до 5 минута бави неком активношћу.
- Некада је заокупљено сопственом активношћу у толикој мери да му је тешко одвући пажњу на друге садржаје.

Памћење

- Имитира неке активности које често изводе одрасли, иако их није видело неколико дана (15-18 месеци)
- Може да запамти активност одраслог коју је видело само једном, а која му је привукла пажњу.
- Примећује да се нешто променило, да није онако како је запамтило (18 месеци).
- Памти и понавља више везаних активности одраслих тачним редоследом.

Знање и разумевање

Знање о физичком свету

- Зна која је сврха одређених предмета и у складу са тим барата са њима
- Зна када се окончава нека активност или дешавање
- У стању је да предвиди неки догађај на основу догађаја који му претходе

Знање о себи и другима

- Зна како да изазове одређену реакцију одраслих
- На захтев показује неке делове свог тела: око, глава, нос... (18 месеци)
- Разликује себе од других
- Разликује особе с обзиром на њихов узраст
- Уме да процени када само није у стању да обави жељену радњу и да онда тражи помоћ одраслог.

Улоге одраслог у интелектуалним активностима

- оплемењивање простора
- подстицање интелигенције имитацијом (одрасли имитира дететове покрете, гласове,...)
- подстицање детета на истраживање околине
- подстицање детета на активности

Дете подстичемо на следеће АКТИВНОСТИ:

- Активности у којима постоји видљива веза између неких узрока и последице,
- активности тражења предмета који нестају из опажајног поља),
- активности са коришћењем оруђа,
- активности комбиновања,
- активности именованања и представљања

Развој невербалне комуникације

- Имитира појаве док су присутне у ситуацији, а од 12 месеци почиње и одложено да их имитира
- Слуша све звуке из околине и одговара на њих
- Прати музику и певање, покушава да прати ритам покретима
- Разликује и осетљиво је на емоционални тон у комуникацији.
- Користи тело и сва чула у комуникацији .
- Развија гестове (15 месеци).
- Уме да задобије пажњу одраслог и да са њим размењује активности
- У стању је и да самостално започне комуникацију преко предмета заједничке пажње и да развија интеракцију
- Може да предвиди поступке и препозна намеру другог у свакодневним ситуацијама
- Препознаје циљ активности неке особе и уме да га оствари чак и када га та особа није остварила (15 месеци)

Развој вербалне комуникације

- Реагује на своје име, одазива се и прекида активност на „Не” и „Немој” (око 9 месеци).
- Дете звучи као да говори: подражава говор и мелодију реченице (око 9 месеци).
- Кроз активност са одраслима почиње да повезује речи са објектима и ситуацијама.
- Прати разговор две особе као да слуша, иако већи део садржаја не може да разуме.
- У стању је да једноставне исказе разуме само на основу речи, без невербалних знакова
- Разуме речи које означавају поједине делове тела, познате објекте и понеку реч која није назив објекта
- Појава проторечи: функционално користи одређену комбинацију гласова за одређени тип ситуација, као да су у питању праве речи (око 12 месеци)
- Почиње да користи прве праве симболе. Повезује гест и реч прелазећи са невербалних на вербална средства изражавања (15 месеци)
- Подражава гласове и речи које чује; покушава да понови ритмичне слоге и риме.
- Почиње функционално да користи глас и говор
- Показује зрелост у прихватању вербалног обраћања. Укључује се у вербалну размену.
- Постаје свесно да говором може да утиче на нечије понашање (после 15 месеци).
- Препознаје и одржава тему разговора, а способно је и да је промени.
- Користи језик у складу са социјалним нормама
- Располаже са малим бројем правих речи (5-20) које може доследно да користи за одређени објекат или ситуацију. Изговор речи варира.

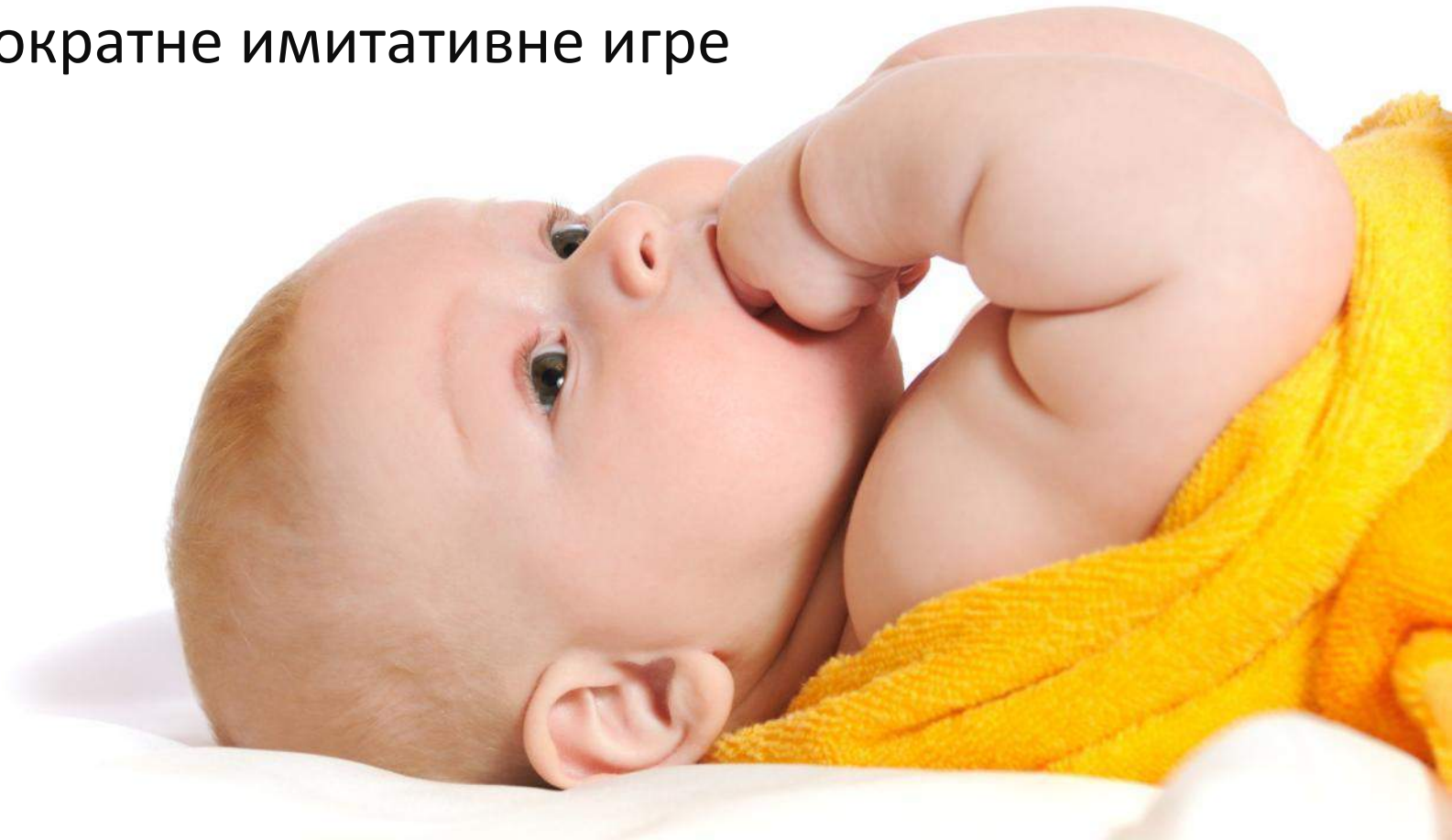
Улоге одраслог у језичким активностима

- Успостављање и одржавање непосредне невербалне комуникације са дететом,
- Комуникација помоћу самих радњи у току игре и процесима неге (говорно коментарисање)
- Адекватно реаговање на вокализацију детета
- Комуникација кроз игру (именовање предмета, игре имитирања, игре чаврљања,...)

У овом периоду уочљиве су следеће игре:

- функционалне игре
- Експерименталне игре предметима
- Једнократне имитативне игре

Улога одраслог у игри

- да обезбеди све неопходне услове за игру детета (безбедан простор, занимљиве играчке прилагођене узрасту детета,...)
- Да учествује у игри детета кроз разговор са њим, телесним додирима, упућивањем, примером

Контакт и сарадња између одраслог и детета нарочито се продубљују, обогаћују и учвршћују у заједничкој игри.

Одрасли могу да играју са децом следеће игре:

- игра бацања и додавања
- игре скривалице
- игра жмурке
- игре „Волимо лутку, меду,..“
- игре једноставних налога
- имитативне игре
- игре разумевања и именованја

Коришћена литература

- *Ивић. И. (2010). Васпитање деце раног узраста. Београд: Завод за уџбенике.*
- *Марковић М. и сар. (2014). Београд: Креативни центар.*
- *Слике преузете са <https://www.freepik.com/> уз поштовање ауторског права*

**ХВАЛА
НА
ПАЖЊИ!!!!**

